

[H. C. Toft.]

det rigtigt, at man forlods skulle tilgodese et tillægsjordsbehov, når man ville give tilladelse til sammenlægning op til 75 ha.

Jeg mindede også dengang om, at formanden for de jyske landboforeninger, præsidenten for Landbrugsrådet, på det jyske venstres årsmøde sidste efterår havde sagt, at det var mest realistisk at tale om en fri sammenlægningsgrænse op mod de 100 ha, ligesom hr. Carl Petersen i sin ordførertale sidste år og i en radiodrøftelse gav udtryk for, at man burde gå højere op. Det vil med andre ord sige, at det dengang blev sagt her i salen fra repræsentanter for partier, der danner et flertal, at man mente, at grænsen var sat for lavt, og derfor håber jeg på, at vi under udvalgsbehandlingen kan nå højere op end den grænse, som landbrugsministeren har foreslået.

Og jeg håber det af én grund til, for jeg har vel bemærket mig, at der er visse ændringer til lovforslagene i forhold til sidste år. Disse ændringer er omtalt i bemærkningerne med undtagelse af én eneste, og det er, at man nu siger, at lovgivningen først skal tages op til revision i folketingsåret 1970-71, mens der sidste år stod 1969-70, og det vil altså med andre ord sige, at revisionen udskydes yderligere et år.

Det er sagt flere gange fra visse sider, at det var godt, man lavede sådanne intervaller, så kunne man efterhånden udvide den arealgrænse, hvortil der var en fri sammenlægningsret. Men jeg tror, det er forkert at bygge på et kort åremål. Jeg tror, man må gå højere op og i et længere åremål give fri adgang til sammenlægning op til en højere grænse; ellers er jeg bange for, at der vil ske store fejlinvesteringer.

Jeg vil gerne på mit partis vegne sige, at vi vil arbejde efter de synspunkter, jeg her har givet udtryk for, beklage, at vi ikke nåede længere i sidste folketingssamling, og håbe, vi får et godt resultat ud af forhandlingerne. Det er simpelt hen en nødvendighed, for udviklingen siden dengang er jo gået i retning af, at endnu færre bliver tilbage ved landbruget. Den sidste tælling viser, at der i forhold til sidste år er 7.000 færre.

Derudover vil jeg gerne sige til landbrugsministeren, at over for den ændring, der er i forslag til lov om landbrugsejendomme i

forhold til sidste år, vedrørende jord, som tilhører kirken, vil jeg gerne tage forbehold ved denne første behandling, idet jeg ikke rigtig kan overskue virkningerne deraf, ligesom det ikke står mig klart, hvordan man vil betragte dette forslag ude i de enkelte sogne. Jeg ser, det er en ændring, som landbrugsministeriet og kirkeministeriet er blevet enige om, men det er jo ikke ligegyldigt, hvordan man vil betragte denne ændring ude i de sogne, som bliver berørt deraf.

Chr. R. Christensen: Selv om de lovforslag, vi har til behandling i dag, er gennemfremstættelser, er der alligevel nogle bemærkelsesværdige ting i dem, som jeg gerne vil hæfte mig ved.

Der er tale om en vis nydannelse i vor jordlovgivning, der viser en erkendelse om ikke af, at fortiden har begået fejl, så dog af, at den fortid, vi har haft, ikke kan bære ind i fremtiden.

Jeg synes, der ligger en styrke i det nye i disse forslag. Til gengæld synes jeg, der er en svaghed i, at man ikke klart bryder broen af til fortiden, og at lovforslagene indeholder en del uklarhed; samtidig med at jeg må hilse det nye i forslagene med tilfredshed og med glæde, så ængstes jeg, fordi man ikke helt frigør sig for noget af det, som jeg ikke fuldt ud kan sympatisere med.

Der ligger i statshusmandslovforslaget en erkendelse af, at når ungdommen, der er beskæftiget ved landbruget, siden krigen er reduceret med ikke mindre end 81 pct., når indtjeningssevnen og indtjeningsmulighederne er begrænsede og afsætningsmulighederne fastlåsedede, er det nødvendigt, at vi omdanner vort landbrug til færre og bedre driftsenheder, og selv om disse love ikke viser vej for en sådan udvikling, for det gør de ikke, så tager de den dog til efterretning.

Jeg kan i det store og hele henvide til mine bemærkninger ved forårets førstebehandling af forslagene til statshusmandslov og lov om arbejderboliger på landet. Jeg vil kun fremhæve, at statshusmandslovforslaget jo indeholder tre ting af særlig interesse.

For det første en omlægning af forkøbsretsbestemmelserne. Den generelle forkøbsret for staten til landbrugsejendomme over